Utorok 15. februára 2022

P9_TA(2022)0025

Geneticky modifikovaná bavlna GHB614 (BCS-GHØØ2-5)

Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. februára 2022 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (D076839/01,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách ([1]), a najmä na jeho článok 11 ods. 3 a článok 23 ods. 3,

— so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat, ktorý je uvedený v článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003 z 8. decembra 2021, ktorým nebolo prijaté stanovisko, a na hlasovanie odvolacieho výboru z 31. januára 2022, ktorým opätovne nebolo prijaté stanovisko,

— so zreteľom na článok 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ([2]),

— so zreteľom na stanovisko prijaté Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) 28. mája 2021 a uverejnené 7. júla 2021 ([3]),

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých namieta proti povoľovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO) ([4]),

---

([1]) Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1.

([2]) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

([3]) Vedecké stanovisko panelu EFSA pre geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 na obnovenie povolenia podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (žiadosť EFSA-GMO-RX-018), Vestník EFSA 2021; 19(7):6671, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671

([4]) Počas ôsmeho volebného obdobia prijal Európsky parlament 36 uznesení, v ktorých namietal proti povoľovaniu GMO. Okrem toho počas deviateho volebného obdobia prijal tieto uznesenia:
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0028).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0029).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0030).

Utorok 15. februára 2022

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0054).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 89788 (MON-89788-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0055).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a čiastkové kombinácie MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0056).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch, štyroch alebo piatich genetických modifikácií Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0057).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. mája 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0069).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách povoľuje uvádzať na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR 162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu kombinujúcu dve alebo tri z transformácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1111 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0291).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0292).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0293).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0365).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0366).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0367).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 88017 (MON-88Ø17-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0368).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 (MON-89Ø34-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0369).

— so zreteľom na článok 112 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže rozhodnutím Komisie 2011/354/EÚ ([5]) sa povoľuje umiestňovať na trh potraviny a krmivá, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 (ďalej len „geneticky modifikovaná bavlna“), sú z nej zložené alebo vyrobené; keďže rozsah pôsobnosti tohto povolenia sa vzťahoval aj na umiestňovanie na trh iných produktov, ako sú potraviny a krmivá, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu alebo sú z nej zložené, na účely rovnakého používania ako akákoľvek iná bavlna, s výnimkou pestovania;

B. keďže 22. apríla 2020 spoločnosť BASF SE so sídlom v Nemecku v mene spoločnosti BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC so sídlom v USA (ďalej len „žiadateľ“) predložila Komisii v súlade s článkami 11 a 23 nariadenia (ES) č. 1829/2003 žiadosť o obnovenie uvedeného povolenia;

C. keďže úrad EFSA prijal 28. mája 2021 kladné stanovisko k obnoveniu povolenia v prípade geneticky modifikovanej bavlny, ktoré bolo uverejnené 7. júla 2021; keďže úrad EFSA prijal 5. marca 2009 kladné stanovisko k pôvodnému povoleniu geneticky modifikovanej bavlny, ktoré bolo uverejnené 10. marca 2009 ([6]);

D. keďže geneticky modifikovaná bavlna exprimuje modifikovanú 5-enopyruvyl-šikimát-3-fosfát syntázu (2mEPSPS) kukuričného pôvodu, ktorá nie je citlivá na širokospektrálne, postemergentné, foliárne aplikované herbicídy obsahujúce účinnú látku glyfozát ([7]); keďže inými slovami, geneticky modifikovaná bavlna je tolerantná voči glyfozátu, „doplnkovému herbicídu“;

E. keďže ľudská spotreba bavlníkového oleja je v Európe relatívne obmedzená, možno ho napriek tomu nájsť v širokej škále potravinových výrobkov vrátane omáčok, majonéz, jemného pečiva, čokoládových nátierok a čipsov; keďže zvieratá skrmujú bavlnu väčšinou vo forme bavlníkového koláča/šrotu alebo plnotučných bavlníkových semien ([8]); keďže bavlnu vo forme bavlníkovej múky konzumujú aj ľudia;

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB 119, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0080).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0081).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 7. júla 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju DAS-81419-2 (DAS–44406–6), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0334).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií 1507, MIR162, MON810 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021) 0335)

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0336).

([5]) Rozhodnutie Komisie 2011/354/EÚ zo 17. júna 2011, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uvádzať na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 90).

([6]) Vedecké stanovisko panelu pre geneticky modifikované organizmy k žiadosti (referencia EFSA-GMO-NL-2008-51) o umiestnení na trh geneticky modifikovanej bavlny GHB614 odolnej voči glyfozátu na použitie v potravinách a krmivách, dovoz a spracovanie podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorú predložila spoločnosť Bayer CropScience, Vestník EFSA 2009; 7(3):985, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985.

([7]) Stanovisko EFSA z roku 2009, s. 7.

([8]) Vedecké stanovisko vedeckej skupiny úradu EFSA pre geneticky modifikované organizmy k posúdeniu geneticky modifikovanej bavlny GHB614× T304-40 × GHB119 na použitie v potravinách alebo krmivách, dovoz a spracovanie podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (žiadosť EFSA-GMO-NL-2014-122), Vestník EFSA 2018; 16(7):5349, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349, s. 22.

Utorok 15. februára 2022

Nedostatočné posúdenie doplnkového herbicídu

F. keďže vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 503/2013 ([9]) si vyžaduje posúdenie, či očakávané poľnohospodárske postupy ovplyvňujú výsledok skúmaných parametrov; keďže podľa uvedeného vykonávacieho nariadenia je to obzvlášť dôležité v prípade rastlín odolných voči herbicídom;

G. keďže viaceré štúdie preukázali, že geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom si vyžadujú väčšie používanie doplnkových herbicídov, čo je z veľkej časti spôsobené vývojom buriny odolnej voči herbicídom ([10]); keďže sa preto musí predpokladať, že geneticky modifikovaná bavlna bude vystavená vyšším, ako aj opakovaným dávkam glyfozátu, a preto môže byť pri jej zbere prítomné väčšie množstvo rezíduí;

H. keďže v novembri 2015 dospel úrad EFSA k záveru, že glyfozát pravdepodobne nie je karcinogénny, a v marci 2017 Európska chemická agentúra došla k záveru, že klasifikácia nie je odôvodnená; keďže Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny – špecializovaná agentúra Svetovej zdravotníckej organizácie pre výskum rakoviny – naopak v roku 2015 zaradila glyfozát medzi látky s pravdepodobným rakovinotvorným účinkom na ľudí; keďže viaceré nové vedecké štúdie s recenziou potvrdzujú karcinogénny potenciál glyfozátu ([11]);

I. keďže podľa úradu EFSA chýbajú toxikologické údaje, ktoré by umožnili posúdiť riziko pre spotrebiteľov, pokiaľ ide o viaceré produkty rozkladu glyfozátu relevantné pre geneticky modifikované plodiny odolné voči glyfozátu ([12]);

J. keďže posudzovanie rezíduí herbicídov a produktov ich rozkladu nájdených v geneticky modifikovaných rastlinách nepatrí do pôsobnosti vedeckej skupiny úradu EFSA pre geneticky modifikované organizmy (ďalej len „vedecká skupina úradu EFSA“), a preto sa v rámci postupu povoľovania GMO nevykonáva; keďže tu vzniká problém, pretože v prípade geneticky modifikovaných rastlín môže mať samotná genetická modifikácia vplyv na to, ako geneticky modifikovaná rastlina metabolizuje doplnkové herbicídy, rovnako ako na zloženie, a tým aj toxicitu produktov rozkladu (metabolitov) ([13]);

Pripomienky príslušného orgánu členského štátu

K. keďže členské štáty počas trojmesačného obdobia konzultácií predložili úradu EFSA mnohé kritické pripomienky ([14]); keďže medzi tieto kritické pripomienky patrí, že vzhľadom na neexistenciu skutočného systému dohľadu, ktorý by umožňoval konkrétne sledovať spotrebu geneticky modifikovaných organizmov alebo ich vedľajších produktov ľuďmi alebo zvieratami, nie je možné z desaťročného obdobia vyvodiť žiadne relevantné závery o bezpečnosti konzumácie geneticky modifikovaných organizmov, že monitorovacie správy (2011 až 2019) majú mnoho nedostatkov a nie sú v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES ([15]) a príslušnými usmerneniami ani s usmerneniami EFSA z roku 2011 o monitorovaní geneticky modifikovaných rastlín po ich uvedení na trh, že predložená analýza literatúry (predložená žiadateľom) nebola optimálna, a teda neúplná, a že postrek geneticky modifikovanej bavlny vyššími koncentráciami glyfozátu, ktorý je podľa štúdií toxický pre ľudí a zvieratá, pravdepodobne povedie k väčšiemu množstvu rezíduí herbicídov a metabolitov na plodinách a následne v potravinovom a krmivovom reťazci;

([9]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 503/2013 z 3. apríla 2013, ktoré sa týka žiadostí o povolenie geneticky modifikovaných potravín a krmív v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Komisie (ES) č. 641/2004 a (ES) č. 1981/2006 (Ú. v. EÚ L 157, 8.6.2013, s. 1).

([10]) Pozri napríklad Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, Environmental Management, január 2016; 57(1), s. 31 – 48 ,https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 a Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, Environmental Sciences Europe, 28. septembra 2012, Zv. 24 (1),https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([11]) Pozri napríklad: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610 a https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/

([12]) Záver úradu EFSA z partnerského preskúmania účinnej látky glyfozát z hľadiska posúdenia rizika pesticídov, Vestník EFSA 2015, 13(11):4302, s. 3, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302

([13]) Toto je skutočne prípad glyfozátu, ako sa uvádza v odôvodnenom stanovisku EFSA s názvom Review of the existing maximum residue levels for glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005 [Preskúmanie existujúcich maximálnych limitov rezíduí glyfozátu podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 396/2005], Vestník EFSA 2018; 16(5):5263, s. 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([14]) Pripomienky členských štátov dostupné prostredníctvom registra otázok úradu EFSA (odkaz: EFSA-Q-2014-00721): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions

([15]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS – vyhlásenie Komisie (Ú. v. ES L 106, 17.4.2001, s. 1).

Dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie

L. keďže v nariadení (ES) č. 1829/2003 sa uvádza, že geneticky modifikované potraviny či krmivá nesmú mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, zdravie zvierat alebo životné prostredie a že Komisia pri príprave svojho rozhodnutia zohľadní všetky relevantné ustanovenia práva Únie a ostatné legitímne faktory týkajúce sa posudzovanej záležitosti; keďže medzi tieto legitímne faktory by mali patriť záväzky Únie v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Parížskej dohody o zmene klímy a Dohovoru OSN o biologickej diverzite;

M. keďže v správe osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu z roku 2017 sa konštatuje, že najmä v rozvojových krajinách majú nebezpečné pesticídy katastrofálny vplyv na zdravie ([16]); keďže podľa cieľa udržateľného rozvoja OSN č. 3.9 sa má do roku 2030 podstatne znížiť počet úmrtí a ochorení spôsobených nebezpečnými chemikáliami a znečistením a kontamináciou ovzdušia, vody a pôdy ([17]); keďže povolenie dovozu geneticky modifikovanej bavlny by zvýšilo dopyt po tejto plodine, ktorá je ošetrená glyfozátom, čím by sa zvýšila expozícia pracovníkov a životného prostredia v tretích krajinách; keďže riziko zvýšenej expozície pracovníkov a životného prostredia je obzvlášť znepokojujúce v prípade geneticky modifikovaných plodín odolných voči herbicídom vzhľadom na vyššie množstvá používaných herbicídov;

N. keďže podľa recenzovanej štúdie uverejnenej v roku 2020 môže Roundup, jeden z celosvetovo najpoužívanejších herbicídov na báze glyfozátu, spôsobiť stratu biodiverzity, čím sa ekosystémy stávajú zraniteľnejšími voči znečisteniu a zmene klímy ([18]);

Nedemokratické rozhodovanie

O. keďže Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat, ktorý je uvedený v článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003, pri hlasovaní 8. decembra 2021 nezaujal žiadne stanovisko, čo znamená, že povolenie nepodporila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže odvolací výbor na základe hlasovania 31. januára 2022 tiež nevydal stanovisko;

P. keďže Komisia uznáva, že je problematické, že rozhodnutia o povolení GMO aj naďalej prijíma bez kvalifikovanej väčšiny členských štátov v prospech takého rozhodnutia, čo je pri povoľovaní výrobkov celkovo dosť výnimočné, no pri rozhodovaní o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách sa to stalo normou;

Q. keďže Európsky parlament v ôsmom volebnom období prijal celkovo 36 uznesení, v ktorých namietal proti tomu, aby sa GMO uvádzali na trh na potravinárske a krmovinárske účely (33 uznesení) a aby sa GMO v Únii pestovali (tri uznesenia); keďže v deviatom volebnom období Európsky parlament prijal už 21 námietok proti uvedeniu GMO na trh; keďže s povolením žiadneho z týchto GMO nesúhlasila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže členské štáty nepodporujú povoľovanie GMO z rôznych dôvodov, okrem iného z dôvodu nedodržania zásady predbežnej opatrnosti v povoľovacom procese a tiež preto, lebo majú z vedeckého hľadiska obavy týkajúce sa posudzovania rizika;

R. keďže Komisia aj naďalej povoľuje GMO, hoci si sama uvedomuje nedostatky z hľadiska demokracie, nízku podporu členských štátov a námietky Európskeho parlamentu;

S. keďže nie je potrebná žiadna zmena právnych predpisov, aby Komisia nemala možnosť povoľovať GMO, ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia ([19]);

([16]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx,
([17]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/.
([18]) https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906.
([19]) Ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia, Komisia podľa nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (článok 6 ods. 3) môže, ale nemusí dané povolenie udeliť.

Utorok 15. februára 2022

1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí stanovených v nariadení (ES) č. 1829/2003;

2. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je zlučiteľný s cieľom nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorým je podľa všeobecných zásad uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([20]) poskytovať základ na zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov v súvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivami, a súčasne zabezpečovať efektívne fungovanie vnútorného trhu;

3. žiada Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho rozhodnutia;

4. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila žiadne geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom, kým sa v jednotlivých prípadoch komplexne nepreskúmajú zdravotné riziká spojené s rezíduami, čo si vyžaduje kompletné posúdenie rezíduí z postreku geneticky modifikovaných plodín doplnkovými herbicídmi, ako aj posúdenie produktov rozkladu herbicídov a všetkých kombinovaných účinkov aj v súvislosti so samotnou geneticky modifikovanou rastlinou;

5. víta, že Komisia v liste z 11. septembra 2020 adresovanom poslancom konečne uznala, že pri rozhodovaní o povoleniach pre GMO treba zohľadňovať otázku udržateľnosti ([21]); vyjadruje však hlboké sklamanie, že Komisia aj naďalej povoľuje dovoz GMO do Únie napriek neustálym námietkam Európskeho parlamentu a väčšiny členských štátov hlasujúcich proti;

6. vyzýva úrad EFSA, aby si vyžiadal údaje o vplyve konzumácie potravín a krmív z geneticky modifikovaných rastlín na črevný mikrobióm;

7. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zohľadnila záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Dohovor OSN o biologickej diverzite a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja; opakuje svoju výzvu, aby bola k návrhom vykonávacích aktov pripojená dôvodová správa, v ktorej sa vysvetlí, ako sa v nich dodržiava zásada „nespôsobovať škodu“ ([22]);

8. zdôrazňuje, že v pozmeňujúcich návrhoch prijatých Európskym parlamentom 17. decembra 2020 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 182/2011 ([23]), ktoré Európsky parlament prijal ako základ na rokovania s Radou, sa uvádza, že Komisia nepovolí GMO, ak kvalifikovaná väčšina členských štátov nebude hlasovať za; žiada, aby Komisia rešpektovala túto pozíciu, a vyzýva Radu, aby pokračovala vo svojej práci a urýchlene prijala všeobecný prístup k tomuto spisu;

9. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

([20]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

([21]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([22]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020 o Európskej zelenej dohode (Ú. v. EÚ C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.

([23]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0364.